

Bilaga 1. Sammanfattande förslag HT-fakulteterna

På HT-fakulteterna arbetar tre enheter på olika sätt med och har kompetenser rörande hantering av forskningsdata: HT-biblioteken, IT-enheten och Humanistlaboratoriet. Med denna organisation har HT-fakulteterna goda förutsättningar för en forskningsnära hantering av forskningsdata. De olika enheternas ansvarsområden och uppdrag behöver dock förtydligas och formerna för ett utökat samarbete mellan dessa enheter behöver utvecklas. Rutiner bör utarbetas för att hjälpa fakulteternas forskare att från början finna former för att utnyttja och samverka med dessa enheter. HT-fakulteterna bör även verka för att både egna och centrala tjänster och verktyg är enkla och flexibla samt att de fungerar tillsammans med befintliga infrastrukturer och tar sin utgångspunkt i reella behov.

HT-biblioteken

HT-biblioteken bör ha uppdraget att utveckla och etablera grundläggande stöd till fakulteternas forskare och doktorander vad gäller forskningsdatafrågor samt vara en sammanhållande nod och kontaktväg för forskarna genom hela processen, från ansökan, via datahanteringsplanering, till insamling, organisering, bearbetning, beskrivning och publicering av data.

HT-biblioteken bör fortsätta att utveckla samarbetet med andra berörda enheter för att kunna erbjuda ett stöd som har hög kvalitet och är resurseffektivt samt vid behov kunna hänvisa forskarna vidare. Förutom de andra enheterna på HT-fakulteterna gäller det även t.ex. Samhällsvetenskapliga fakultetens bibliotek, Universitetsbiblioteket, Sektionen för juridik och dokumenthantering, SND, och andra lärosäten.

Den inom projektet påbörjade forskningsdataguiden på webben med fakultetsspecifik information, tips och hänvisningar till regelverk etc. bör vidareutvecklas.

Ett register över HT-fakulteternas publicerade forskningsdata bör upprättas i första hand genom LUCRIS datasetsmodul.

IT-enheten

IT-enheten bör ges ett tydligt uppdrag vad gäller forskningsdata. Detta bör innefatta dels ett uppdrag att ansvara för en temporär arkivering av forskningsdata från fakulteterna i avvaktan på en central lösning, dels ett stöd för forskare vad gäller grundläggande programvara för datahantering inklusive virtuella servrar för de projekt som efterfrågar sådana.

IT-enheten bör snarast ta fram en lösning för temporär arkivering av forskningsdata i väntan på en central arkivlösning. Denna behöver vara enkel och flexibel samt fungera tillsammans med befintliga och kommande infrastrukturer.

IT-enheten bör i samråd med forskare och andra enheter ta fram en lista på grundläggande programvaror och verktyg för olika typer av datahantering och erbjuda viss support på dessa för att undvika onödigt merarbete och merkostnader.

Humanistlaboratoriet

Humanistlaboratoriet bör som forskningsenhet fortsätta att utgöra en kollegial miljö för avancerad datainsamling och datahantering inom fakulteternas samtliga områden. För att HT-fakulteternas forskning ska hålla högsta kvalitet, vara internationell gångbar och öppen för internationell samverkan

är det avgörande att laboratoriet har kapacitet att erbjuda fakulteternas forskare en miljö för avancerad databehandling inom alla aktuella områden. Det behövs en ökad kunskap bland fakulteternas forskare om laboratoriets resurser och ansvar.

Därutöver finns ett antal forskningsmiljöer, t.ex. inom arkeologi, språkvetenskap och kognitionsvetenskap, och enskilda forskningsprojekt med hög kompetens inom forskningsdatahantering. En ökad kunskap om dessa bland alla berörda och en tydligare samverkan mellan dessa och Humanistlaboratoriet skulle innebära en förstärkning av den gemensamma hanteringen av forskningsdata.

Utbildningsinsatser

Utbildningsinsatser behöver göras på flera nivåer, inte minst inom forskarutbildningen. Frågan om var helhetsansvaret för utbildning inom datahantering bör ligga behöver på sikt lösas. Humanistlaboratoriets mer specialiserade kursutbud och de aspekter på datahantering som tas upp i HT-bibliotekens seminarier och workshops kan behöva koordineras och relateras till varandra.

Forskarstuderande är en nyckelgrupp för att höja den generella datahanteringskompetensen vid fakulteterna, därför bör moment av datahantering och digitala metoder erbjudas i forskarutbildningen. Förutom grundläggande kunskaper om forskningsdata och öppen vetenskap, inklusive de regelverk som finns, bör doktorander som så önskar erbjudas fördjupad utbildning om databashantering och digitala metoder. Sådan utbildning kan med fördel ske tillsammans med t.ex. S-fakultet.

Även hos verksamhetsansvariga råder en viss osäkerhet kring vilket ansvar man har och hur man ska förhålla sig till frågor kring t.ex. arkivlagstiftning och hantering av känsliga data. Det finns därför skäl att ge nödvändig utbildning om det juridiska regelverket gällande datahantering för t.ex. prefekter och förutsättningar för att dessa ska kunna efterlevas.

Uppföljning

Fakulteternas forskningsnämnd bör tillsätta en grupp bestående av några forskare med erfarenhet och intresse av forskningsdatahantering samt företrädarna för IT-enheten, HT-biblioteken och Humanistlaboratoriet för att driva dessa frågor och bevaka utvecklingen såväl inom som utom Lunds universitet.